

Multi-functionele molenaar Cees Notenboom

Op bezoek op molen in Woudsend

(en een beetje op 'De Hoop' in Stiens...)

Reeds 25 jaar is Cees Notenboom als molenaar actief. Sinds een paar jaar is hij beroepsmolenaar op de zeer traditioneel ingerichte molen 't Lam in het Friese Woudsend. In de zomer van 1999 ging 'Molenwereld' polshoogte nemen op 't Lam, omdat de geruchten de ronde deden dat Cees op het punt stond om tevens molenaar te worden op de 'hypermodern' ingerichte molen 'De Hoop' in Stiens. De Hoop versus 't Lam: Twee jaar later weten we wie gewonnen heeft, maar eigenlijk wisten we dat in 1999 ook al...; een verslag van een bezoek aan 't Lam in 1999, geactualiseerd naar de stand van zaken in 2001.

Willem Roose

Windstilte heeft voor schrijver dezes het grote voordeel dat-'ie tijdens reportages als deze 'geen wind mist'; Voor de 'geïnterviewde' komt het deze keer echter bijzonder ongelegen. Bezuiden Lelystad staan alle windturbines stil, maar noordelijker is er toch enige beweging in deze 'molen-opvolgers' te ontwaren (best een aardig 'ijkpunt' bedenk ik mij...). Als na de afslag Lemmer echter de regen met bakken tegelijk uit de hemel valt en daarmee ook het laatste zuchtje wind verloren lijkt te zijn gegaan, vrees ik het ergste. Inderdaad, bij aankomst in Woudsend staat 't Lam maar zielloos te 'plakken' met volle zeilen en in de stromende regen: Veel slechter had ik dit bezoek niet kunnen plannen...

Inkepingen in de hondsoren voor vroeger teer-/schilder luik.

Letterlijk 'zielloos' is 't Lam overigens zeker niet; Zelden zo'n sfeervolle, interessante molen gezien (waarover straks meer). Eerst maar eens - mijn fototoestel angstvallig tegen de regen beschermend - naar de molen rennen. Wachtend op wind staat Cees mij op de maalzolder op te wachten. Tijd heeft hij vandaag wel, want afgezien van een nauwelijks in gebruik zijnde graanreiniger, gaat hier alles 'op de wind'. Onder het genot van een paar bakken koffie en na een uitvoerig gesprek over de laatste nieuwtjes op molengebied, komen we ter zake.

Cees startte zijn 'molenaarscarrière' in 1976 als leerling van molenaar Sierkstra

Spoorwiel met rechtsachter de schijfloop voor de pletter, buil, mengketel en vroeger de mosterdsteen; Let op de lichte helling van deze spil.

't Lam

't Lam omstreeks 1920.

op molen De Onderneming in Witmarsum. Nadat de restauratie van 't Lam in 1980 was afgerond, werd hij samen met Siemen Jager vrijwillig molenaar op deze molen. Een paar pogingen om daadwerkelijk met de molen te malen, moesten abrupt worden afgebroken, omdat de restauratie weliswaar in een draaivariante, maar geenszins in een maalvaardige molen had geresulteerd. Toch bleef de wens om daadwerkelijk beroepsmolenaars te worden en halverwege de jaren '80 vertrok hij naar Schiedam, om, in loondienst van Stichting Molen De Vrijheid, op deze molen van zijn hobby zijn beroep te maken.

Aanvankelijk gingen de zaken op deze 'Echte bakkersmolen' goed. Voor maar liefst vier molenaars was er volop werk op de molen. De kentering kwam in de loop van de jaren '90: Het nieuwtje van het 'Bruin van de Molen' was er zo langzamerhand wel van af en 'de verkering tussen het Echte Bakkersgilde en de ambachtelijke korenmolenaars ging uit', zoals ik het een andere collega onlangs zeer treffend hoorde zeggen. Cees Notenboom over deze periode: 'De omzetting in die tijd snel naar beneden. Ik had de bui al zien hangen. Begin 1994 ben ik vertrokken en twee maanden later moest een andere collega van mij opstappen'.

VOF 'Mole 't Lam'

Molen De Vrijheid ging in afgeslankte vorm verder en begin 1999 werd de ex-

pluotatie overgenomen door de Vlaardingse molenaar Boekestijn (zie *Molenereld* 1999-5). Daar kwam in 2000 een abrupt einde aan door het onverwacht overlijden van Niek Boekestein jr. en kort daarop kwam De Vrijheid buiten bedrijf. Cees keerde terug naar Friesland, waar hij als eerste ging werken bij een nieuw filiaal van vervoerder Van der Kooi in Drachten. De Vrijheid huurde een vrachtauto van datzelfde bedrijf en toen Cees reuk kreeg van het nieuwe Friese filiaal, was dat een extra reden om op te stappen. Later ging hij (part-time) op de boerderij van zijn vader in Kubaard werken. Op molengebied zat hij echter ook niet stil. 't Lam was in 1993 maalvaardig geres-taureerd en samen met Siemen Jager richtte hij in dat jaar VOF 'Mole 't Lam' op; een bedrijfje dat hij in 1999 voortzette met zijn vriendin Marjon (en zonder Siemen) en de molen huurt van de gemeente.

'Soune Ground'

Met deze onderneming had Cees de eerste schreden gezet voor een tweede carrière als beroepsmolenaar. Aanvankelijk maalde hij alleen op zaterdag voor een paar bakkers en een aantal particuliere klanten, maar daar kwam in 1997

logische rogge dat op 't Lam is gemalen wordt bij de lokale bakkers o.a. verkocht als 'Fries roggebrood' en de 'Gaasterlandse Bol'. Het project beperkt zich tot het zuidwesten van Friesland; de zandgronden van Gaasterland: 'De beste rogge kwam vroeger uit Gaasterland' aldus Cees, die dankzij het roggeproject weer gedeeltelijk 'van de wind kon leven'.

Stiens

Gelijktijdig met de recessie op De Vrijheid in Schiedam gingen ook de zaken op de Echte Bakkersmolen van Friesland, De Hoop in Stiens, slechter, al speelde er hier nog iets anders mee. De oorspronkelijke, in 1978 herbouwde, molen was afgebrand op 1 januari 1991 en moest dus wederom herbouwd worden. Bij deze herbouw ging men erg voortvarend aan de slag: De molen werd voorzien van een volledig computergestuurde inrichting, waarbij alleen twee koppel stenen op de wind konden draaien (mits bevoorrad door - uiteraard - computergestuurde bevoorradingsystemen). Over deze inrichting wordt in molenkringen nogal verschillend gedacht; feit was dat er met de nieuwe molen van Stiens een molen gebouwd was die (alleen) geschikt was voor

Zeer bijzondere afhouder met maar liefst 6 aparte touwtjes en bijbehorende gewichtjes; 'Fijnafstelling' heet zoiets...

Tarwesteen met kaar met extra opslagcapaciteit.

verandering in, toen Cees een samenwerking aanging met 'Soune Ground'. Voor de niet-Friezen onder u: Dat betekent letterlijk 'gezonde grond' en is een stichting ter bevordering van de biologische landbouw in Friesland. In 1997 werd een biologisch roggeproject opgestart waarbij intensief wordt samengewerkt tussen lokale boeren, bakkers en natuurlijk molenaar Cees. Lokaal geteelde bio-

grote productie. Na de herbouw kwam de exploitatie weer in handen van BV Molen De Hoop (met de aandelen in handen van bakkers van het Echte Bakkersgilde, particulieren en de gemeente Stiens), twee molenaars zouden full-time de productie verzorgen, alleen... die productie bleef uit. Praatte men tijdens de herbouw nog over verwachte omzetten van bijna dertig ton (!) per week, in de praktijk mocht men in de handen wrijven als een tiende van die omzet gehaald werd. één molenaar, Gert Klijnsma, kon het werk in drie dagen per week aan. Begin 1999 be-

sloot Gert een andere baan te nemen en Cees Notenboom werd gevraagd om de zaak over te nemen.

Cees: 'Dat aanbod kwam goed van pas. Mijn zus had samen met mijn zwager de boerderij overgenomen en ik was zodoende mijn baan kwijt'. Naast de omzet van de molen zelf, kwam De Hoop hem ook goed van pas voor zijn eigen bedrijfje in Woudsend: 'In Stiens kan ik prima gebruik maken van de graanopslag voor 't Lam en daarnaast komt de graanreiniging mij ook goed van pas', aldus Cees, die hierna ook nog eens fijntjes opmerkt dat De Hoop in feite totaal niet geschikt is voor kleinschaligheid: 'In Stiens kan ik eigenlijk niet één of twee zakjes graan in de steenkaar storten en dat vervolgens gewoon simpel opzakken op de maalzolder'.

Toch liep het anders: De omzet in Stiens reduceerde de afgelopen jaren tot (bijna) nul en Cees vond in de zomer van 2000 een graanopslagplaats in Dronten waar hij zijn graan geschoond en wel kan kopen. De molen van Stiens had als zodanig geen waarde meer voor hem.

Exploitatie

Een eenmanszaak en een BV beide in handen van één persoon lijkt een niet erg logische constructie en dat is het ook niet, zo beaamt Cees hierover in 1999: 'Ik ben inmiddels officieel de directeur van de BV en in de praktijk ben ik de baas, maar de aandelen zijn nog steeds niet mijn eigendom'. Het lag destijds in bedoeling dat Cees op korte termijn de aandelen zou kopen en dat gebeurde ook. Toch heeft hij er niet lang plezier van gehad. Momenteel (zomer 2001) doet Cees verwoede pogingen om weer van

Cees Notenboom is actie op de maalzolder van 'zijn' Lam.

Ingenieuze, zelfgemaakte (ascania)buil op de eerste zolder.

de hem niet zo geliefde molen af te komen. Een collega beroepsmolenaar heeft wel belangstelling voor de molen in verband met de graanopslag en de reiniging, maar aan deze overname zijn nogal wat haken en ogen verbonden. Zo blijkt een deel van de loods op het grondgebied van een particulier te zijn gebouwd. Het ligt in de bedoeling dat de gemeente (via grondruil etc.) eerst het hele 'molencomplex' in handen krijgt voordat de hele kwestie kan worden afgerond. Cees zal in dat geval het bedrijf - zijnde inventaris en loods - aan de collega-molenaar verkopen en vervolgens zal de BV worden opgedoekt. Al met al een triest einde van een molenaarsbedrijf dat amper tien jaar geleden met veel bombarie de nieuwe molen in bedrijf nam...

'Leuk is thuis...'

Terug naar mijn bezoek aan 't Lam in 1999. Cees en ik weten van elkaar dat we De Hoop in Stiens, met al z'n 'computerzooi', nu niet bepaald de ideale molen vinden. Met m'n meest cynische grijns daarom maar de vraag: '... en de molen van Stiens is dus tegenwoordig **jouw** molen?!'. Cees (resoluut): 'Néé, 't Lam is mijn molen, dat is de ultieme molen, een molen zoals het moet zijn; Leuk is thuis'. Met die laatste opmerking refereert Cees overduidelijk naar de inmiddels legendarische uitspraak van collega Erik Dudink in *Molenerwereld* 1998-5... Hoewel hij de molen in Stiens zeker niet als mislukking wil bestempelen, wil hij best kwijt dat 'ze met die verwachtingen van dertig ton per week natuurlijk wel zijn afgegaan als een gieter...'

Dolen op de molen

Afgegaan als een gieter of niet, en mooi of niet; het zou ergens toch ontzettend handig zijn geweest als we ons nu in de molen van Stiens hadden bevonden. Eén

druk op de groene knop was voldoende geweest om volop productie te draaien en nu doen we dus - afgezien van dit prettige gesprek - helemaal niets. Het is weliswaar gestopt met regenen, maar de wind laat nog steeds volledig verstek gaan. Cees' enthousiasme lijkt er niet onder te lijden en volledig stoïcijns over deze niet erg van pas komende windstilte (ach ja, ik ken het gevoel...) leidt hij mij via de smalle trapjes naar de kapzolder: Het is tijd geworden voor het onvermijdelijke 'dolen op de molen'.

Met z'n vlucht van twintig meter is 't Lam zeker geen reus onder zijn soortgenoten, maar vlot en behendig begeven wij ons desalniettemin naar de krappe kapzolder.

Oudste molen van het noorden?

Onderweg vertelt Cees mij met trots dat 't Lam wel eens de oudste nog bestaande molen van het noorden des lands zou kunnen zijn; in de 16e eeuw stond ter plaatse een standerdmolen, maar in 1698 werd reeds melding gemaakt van de huidige molen. Tot 1960 hield molenaar Sieger de molen in bedrijf. Uiteraard werd toen gebruik gemaakt van de direct naast de molen gelegen en later afgebroken motormaalderij, maar Cees vermoedt dat tot die tijd ook van de windkracht gebruik is gemaakt. In laatstgenoemd jaar werd de molen verkocht aan een particulier die hem o.a. als brandstofopslagplaats (!) gebruikte. Hoewel de molen reeds twee jaar later aan de gemeente werd verkocht én hoewel er in die twee jaar het een en ander zou zijn uitgesloopt of verdween, krijg ik niet erg de indruk dat 't Lam hier érg onder te lijden heeft gehad; wat een sfeervolle molen is dit! Cees en ik staan inmiddels op de kapzolder.

De kap kruit op neuten, een gebruikelijke

constructie in het noorden van het land. Volgens Cees een prima systeem, mits regelmatig gesmeerd: 'Zelf heb ik het idee dat neutenkruiverken bij restauraties te snel worden vervangen door Engelse kruiverken, omdat de molen te zwaar kruit...'. Waarvan acte.

Het meest opvallende detail in de kap is echter de lange spruit die halfhouts ingelaten onder de voeghouten ligt: Een zeldzame constructie die vroeger (o.a.) ook op de nog bestaande Nylännermolen in Workum voorkwam. Ook heel bijzonder: De gebruikelijke blokvang die naast koebouten tevens van een stut is voorzien. Incidenteel is deze constructie ook elders toegepast, maar waarom? Vertrouwde men de koebouten niet? Cees heeft een vermoeden dat dit er mee te maken heeft, meer bepaald: Een stalen strip die slechts met draadnagels aan het buikstuk vastzit, vormt de verbinding met de koebouten...

Twee tegenover elkaar geplaatste inkepingen aan de onderzijde van de twee hondsoren (onder het ondertafelement) in het zuidoostelijke veld van het achtkant, doen vermoeden dat hier vroeger een luik heeft gezeten. Dit zag men vroeger vaak in de Zaanstreek en diende als teer-/schilderluik voor spantring, roosterhouten etc. De plaatsing op het zuid-oosten is ook logisch: Uit deze hoek is immers de minste wind en het beste weer te verwachten.

't Lam bezit overigens wel meerdere Zaanse kenmerken, zoals de 'wolkjes' op de windpelu, de kleuren van het schilderwerk en de keep aan de bovenzijde van de overring voor het (voormalige) broekstuk (De ene molendeskundige bevestigde dit laatste overigens, terwijl een andere dit ontkende; maar dit even geheel ter zijde...). Waarschijnlijk zijn de

Zaanse kenmerken te verklaren uit het feit dat er in de 17e eeuw nauwe handelsbetrekkingen waren tussen de Zaanstreek en Friesland.

Het smalle, lage achterkeuvelens doet hoge ouderdom vermoeden.

Een echte luizolder onbreekt, maar er is uiteraard wél een luiwerk: Een sleepluiwerk waaraan duidelijk te zien is dat het vroeger een kammenluiwerk was.

Even onder de luitafel bevindt zich het spoorwiel: twee schijfloppen drijven de twee koppel stenen aan; een derde, licht hellende spil dreef vroeger de mosterdsteen op de eerste zolder aan. Vermoedelijk diende deze spil vroeger als 'tweede koning' met onder de maalzolder een tweede spoorwiel(tje) met bijbehorende schijffloop. Verklaringen van ooggetuigen spreken over een koppeltje stenen op de eerste zolder dat door een riem werd aangedreven; Wellicht diezelfde mosterdsteen, die toen voor andere doeleinden werd gebruikt? Feit is dat dit koppeltje stenen al geruime tijd (ca. een halve eeuw) uit de molen verdwenen is. Cees vermoedt dat de derde spil na de 'mosterdtijd' een (thans verdwenen) koekenbreker aandreef. Thans drijft 'ie de pletter, de buil én de mengketel aan. Een vierde spil drijft sinds 2000 de nieuwe pelsteen aan 'waar ook regelmatig daadwerkelijk gerst mee wordt gepeld!', wil Cees nog even nadrukkelijk kwijt als ik hem voor een update van dit artikel opbel...

Op de steenzolder liggen twee koppel 16er blauwe stenen; één voor rogge en één voor tarwe. Cees raakt steeds meer in zijn element en wijst mij op een aantal interessante details. Zo zijn er voor het beschermingshek dat het luitouw van het spoorwiel afschermt zeer oude heklatten gebruikt. Een drie kwart raamwerk, bestaande uit een plank met twee haaks

erop staande planken, slingerde al jaren doelloos in de molen, totdat Cees ontdekte dat het precies op de kaar van de tarwesteen paste: Op deze wijze kon men vroeger (en nu dus ook weer) de opslagcapaciteit iets vergroten.

De rijen van de roggesteel is van een bijzondere uitvoering: Het is een zgn 'beugelrijn', waarvan - zo merkt Cees geamuseerd op - in de vakliteratuur wordt beweerd dat deze 1) alleen bij onderaandrijving kan worden toegepast en 2) (dus) niet bij windaandrijving wordt toegepast. Molenaarstheorie en molenaarspraktijk blijven soms toch twee totaal verschillende zaken...

De tarwesteen is voorzien van een 'gewone' Engelse rijen. Op de buitenrijn staat de tekst 'OCTROOI VAN I. CLARINGBOULD 183(?)'. Is deze Claringbould wellicht de uitvinder van deze rijen? Het lijkt zeer aannemelijk dat 'De rijen van Klarenbald' (zoals de Engelse rijen ook wel wordt genoemd) een Nederlandse verbastering is van 'Claringbould'.

De maalzolder ligt op stellinghoogte en wederom maakt Cees mij op een aantal opmerkelijke details attent: Een kastje ingebouwd boven een korbeel, een gat in een andere korbeel waar (vanouds) precies een horloge in past en ook de afhouder van de steen is op z'n minst opmerkelijk te noemen (zie foto). Het is overduidelijk dat hier iemand - ruim drie eeuwen geleden - met veel liefde en oog voor detail een molen heeft gebouwd! 'Er hangt een prachtige, oude sfeer in deze molen en het leuke is dat ook ik telkens weer nieuwe verassingen tegenkom', aldus Cees die zelf op deze zolder een kleine pletter installeerde die op de wind loopt en een reiniger die... door een motor wordt aangedreven: 'Dat is écht het enige dat hier elektrisch wordt aangedreven', zegt Cees op een bijna excuserende toon, om daar onmiddellijk aan toe te voegen dat hij straks ook op de

wind - via de pelspil - zal kunnen worden aangedreven.

Op de eerste zolder ('mosterdzolder') staat weliswaar een kleine motorische maalstoel, maar die is afgesloten en wordt nooit gebruikt. Een mengketel en een buil worden (uiteraard!) op de wind aangedreven, maar sinds kort kunnen zij ('alleen in gevallen van nood hoor!') ook motorisch worden aangedreven. De buil is een zelfgemaakt exemplaar, naar het voorbeeld van een soortgelijke (ascari-a) buil in de molen in het Duitse Dedesdorf (ten noorden van Bremen); Via een ingenieus schuivenstelsel kunnen niet alleen de bloem, de griezen en de zemelen van elkaar gescheiden worden, maar kan bijvoorbeeld ook alleen de gries, of de zemelen uitgezeefd worden.

Voor het mengen van kleine partijtjes (meergranen)meel is een soort 'mengton' geplaatst die met de hand wordt rondgedraaid.

Een flink afgemalen **linkse** steen (doorsnede ca. 1 meter) op de eerste zolder trekt mijn aandacht. Het is volgens Cees zeer goed mogelijk dat dit van het voormalige koppel mosterdstenen afkomstig is. Bij een aandrijfconstructie met een 'tweede koning' (zie hierboven) moet immers wel sprake zijn van een linksdraaiende steen. Bij een eventuele, latere riemaandrijving blijft dit eveneens zeer goed mogelijk, omdat bij een dergelijke aandrijving de draairichting gemakkelijk te wijzigen is.

Toekomst

Cees raakt niet snel uitgepraat over zijn molen, maar één vraag houdt hem ondertussen toch wel bezig: "Waait het inmiddels al?". We gaan de stelling op en zowaar: Een licht briesje uit het noorden is opgestoken! Hoewel ik genoeg molens ken die op zo'n windje de steen niet mee zouden trekken (niet die van mezelf trouwens!), loopt Cees vol vertrouwen naar boven om de steen in z'n werk te zetten. Na het lichten van de vang komt de molen langzaam op gang en even later kan er - op gemakje weliswaar - toch gemalen worden. Vanachter de maalbak wijst Cees, door de openstaande stellingdeur, naar het kleine witte gebouwtje direct ten zuiden van de molen: 'Dat is de voormalige molenaarswoning en die huur ik er sinds kort bij; Het wordt een kantoorje en er komt ook een winkeltje; Dan kan dat winkeltje hier op de maalzolder weg'. Inmiddels is dit gerealiseerd; aan de opening van dit bezoekerscentrum/winkel in september 2000 is in dit blad destijds aandacht besteed. Het gebouwtje doet inmiddels ook dienst als ontvangstruimte en er is een expositie over de molens van de gemeente Wymbritseradiel.

Als de wind iets draait, wordt ik toch wel benieuwd hoe licht (of zwaar?) zo'n neutenkruiwerk werkt. Ik mag me even uitleven van Cees en ik moet toegeven: Deze molen kruit best gemakkelijk. Tijdens het kruien komt Cees even in het deurgat staan: 'Wist je dat dit kruirad het laatste

Eerste zolder met van links naar rechts de mengketel, de 'mengton' en het (buiten bedrijf zijnde) maalstoeltje. Het touw met de zak rechts op de foto is de licht: Zo kan men deze (bij buiig weer) ook vanaf deze zolder bedienen!

't Lam in vol bedrijf: Voor de molen het nieuwe katoor/ winkel-tje/bezoekers-ontvangstruimte.

restant is van de afgebrande molen in Stiens? Dat is hier gekomen toen ze daar een kruillier kregen', zegt hij grijnzend. Ach ja, de molen van Stiens; die andere molen van Cees die tegelijkertijd nooit helemaal zijn molen zal worden, zoveel is mij inmiddels duidel'ijk en ik begrijp het helemaal. Het loopt inmiddels tegen etenstijd en ik

besluit dat ik maar eens naar huis ga. Een urenlang bezoek aan één van de mooiste molens van Nederland komt zo ten einde. Als ik vanuit de auto nog eenmaal omkijk, zie ik hem nog steeds malen met volle zeilen: Cees vermaakt zich vandaag nog wel een paar uurtjes...

't Betere Werk

Vlucht molen Middelveldsche Akerpolder

In *Molenwereld* 2001-6-151 stond dat de molen van de Middelveldsche Akerpolder wel eens de Stommeermolen bij Aalsmeer naar de kroon kon steken als grootste molen van Noord-Holland in vlucht. Dat blijkt inderdaad niet veel te schelen. De Stommeermolen heeft een vlucht van 28,30 m, terwijl de Amsterdamse molen uitkomt op 28,00 m. De heer E. Stoop deelde ons dit laatste mee. Het blijkt namelijk dat de Middelveldsche Akerpolder op 10 januari 1886 een nieuwe binnenroe bij Pot bestelde. Deze had een vlucht van 28,00 m en kreeg nummer 1468 mee. Diens voorganger heeft in de molen van de Middelveldsche Akerpolder dus maar tien jaar gedraaid. Of de roe uit 1886 na de sloop van de molen in 1921 nog een vervolgcarière maakte is niet bekend, maar heel goed mogelijk. **jsb.**

FORUM

Molens, molentjes en de molenwerf

Veel molenerven worden 'opgesierd met een of meer extra molentjes. Soms gaat het om zeer opvallende modellen die alleen maar afleiden van die enige echte authentieke.

Tijdens een wandeltocht in Zuid-Holland trof ik tot mijn verbijstering een molen aan die was omgeven door wel zontwintigtal geknutselde bijdragen. Op een andere plaats zag ik een op zich zelf fraaie, werkende watermolen vergezeld van twee bijzonder uit de kluiten gewassen bastaarden.

Wat hiervan te denken?

Eigenlijk behoort de molenwerf mijns inziens zo veel mogelijk te passen bij de molen zelf en is al dat extra geknutsel niet alleen volkomen overbodig maar in feite buitengewoon storend. Het doet nogal wat afbreuk aan het eigenlijke monument. Wat de beherende instanties zoals monumentenzorg hier in het algemeen van vinden is de vraag. Juichen ze al deze handvaardigheid toe of is hier sprake van het bekende Nederlandse gedoogbeleid?

**J. Keuken - Stichting Historisch Niedorp
Nieuwe Niedorp**

Het moderne molenleven

Molenvakanties

Eerdere jaren schreef ik 's zomers vaak columns waarin ik mij min of meer excuseerde voor het feit dat ik ook die zomervakantie weer niets beters had weten te bedenken dan 'molens kijken'. Voor mensen die echter denken dat ik daarom een heel saai persoon ben, wil ik deze uitspraak graag nuanceren: Niet onbelangrijk is dat ik weinig tot niets heb met plaatsen die over het algemeen als favoriete vakantiebestemmingen te boek staan. Veel mensen gaan bijvoorbeeld in de zomer naar het zuiden, naar de zon. Nu heb ik persoonlijk niet zoveel met warm weer, sterker nog, als het 's zomers boven de - pakweg - 23 graden komt, loop ik al te puffen en te hijgen en ben zichtbaar opgelucht als er weer een fris buitje valt. Stuur mij dus naar de Costa-weet-ik-veel-wat en u kunt er gegarandeerd van zijn dat u mij na twee dagen al kunt wegdragen.

Een andere favoriete vakantiebestemming is de wintersport. Ik heb echter een grote hekel aan sport en bovendien loop ik in het dagelijks leven al genoeg te sjouwen en te klimmen dat ik in mijn vakantie lichamelijke inspanning volledig vermijd (behalve molens beklimmen dus). Bovendien stoort ik mij - als zelfverklaard intellectueel - aan het uitgelaten proletensfeertje tijdens een doorsnee wintersportvakantie: Overdag jezelf via de zwaartekracht naar beneden laten glijden op een piste (hoezo sportief?) en je 's avonds bezatten op een of andere après-ski-party onder de tergende klanken van debielensongs als 'Heeee baby OE!!! Ah!!! I wanna kwo-o-o-o-o-w if you be my girl!'.
Nee, geen massavermaak voor mij, of wellicht beter: helemaal geen vermaak voor mij. Het komt er namelijk op neer dat ik gewoon helemaal niets leuk vind. En het allerergste is dat ik eigenlijk al mijn hele leven niets leuk vind. Als mijn 'collega-kinderen' vroeger verstoppertje, tikkertje, oorlogje, of wat voor debiel spel dan ook in onze tuin speelden, stond ik mijn tuinmolentje op te zeilen... Familievakanties waren dankzij mij ook altijd regelrechte rampen: Gezellig met het hele gezin naar Centerparks (dat toen nog 'Sporthuis Centrum' heette) en terwijl iedereen naar het tropisch zwemparadijs ging, zat ik in onze bungalow een beetje te chagrijnen dat zwemmen niet voor mensen bedoeld is, omdat zij anders wel van zwemvliezen waren voorzien. Absolute ramp tijdens dit soort vakanties was altijd 'mijn dag': Een hele dag 'molens kijken' waarbij mijn broertje reeds halverwege de dag al zijn stripboeken had uitgelezen en de rest van de dag stontchagrijnig op de achterbank van de auto zat terwijl de ene na de andere molen op zijn netvlies passeerde...

Ik vind dus gewoon niets leuk. Ik herinner mij mijn afkeurende blikken wanneer mijn enthousiaste moeder vroeger voorstelde 'een spelletje' te doen. 'Een spelletje'? Bah! Knikkertje, tikkertje, scrabble, scouting, voetballen, tennissen, dansen, dammen, schaken, sjoelen, ik kan werkelijk geen volksvermaak verzinnen dat ik wél leuk vind. Mensen die mij een heel saai persoon vinden, hebben misschien dus toch wel gelijk...
Prettige vakantie!

WvdL